

Наталія Рудніцька: «Я заряджаюся від роботи...»

УДК 37(092)(477)

<https://doi.org/10.33989/3083-6387.2025.5.346118>

Наталія Рудніцька — вчителька української мови і зарубіжної літератури Кам'янець-Подільського ліцею № 17, асистентка кафедри іноземної філології й зарубіжної літератури КІПНУ імені Івана Огієнка, експертка громадської спілки «Освіторія», тренерка НУШ, учителька ВШО, співавторка модельних програм, підручників та посібників із зарубіжної літератури, інтегрованого курсу літератури (української та зарубіжної). Редакція журналу «Літературна освіта: теорія методика, практика» вирішила взяти інтерв'ю у цієї відомої активної вчительки, яка є яскравою зіркою в сузір'ї найкращих учителів України.

Скільки років Ви в професії?

Я працюю вчителькою з 1998 року, а власне в ліцеї № 17 — з 2000 року. За цей час жодного разу не мала наміру піти з професії, бо я дуже сумлінна людина, тому відчуваю велику відповідальність за все, що роблю.

Можливо, це може здатися трохи пафосно, але я не втомлююся від дітей, від роботи в школі, від надмірних навантажень. Здається, що я заряджаюся від роботи. Багато й продуктивно працюю, і цей ритм мені дуже підходить. Моє кредо: «Роботу потрібно робити, а не перейматися нею. Треба? Зробимо!».

Багатозадачність, яку я сама перед собою ставлю, чітко організовує і привчає до тайм-менеджменту. Я маю чітко виписаний план роботи на тиждень, на кожен день, у якому по 10—12 робочих годин, спланований похвилинно, інакше все зупиниться. Я намагаюся планувати вільний час так, щоб хоча б пів години було щодня на читання книг «для душі», мінімум двічі на тиждень спортивні тренування тощо.

Чи планували працювати вчителькою?

Вчителькою ставати не планувала, мала амбіції стати юристкою, журналісткою, а в ще раніше, підліткою — акторкою. Навчаючись у виші, планувала займатися науковою, дослідницькою діяльністю, цікавилася фольклористикою, діалектологією... Але

зірки мене розвернули обличчям до середньої школи. Тільки доторкнувшись безпосередньо до професії, зрозуміла, що мені це дуже подобається і що розвиватися в шкільній педагогічній практиці — це дуже класно.

Зараз я працюю за сумісництвом на кафедрі іноземної філології Кам'янець-Подільського національного університету, де отримала можливість ділитися своїм досвідом з магістрантами, адже маю що передати в професії. Завжди відгукуюся на запрошення в педагогічному наставництві молодих колег, наприклад, кілька років вела програму наставництва від ГО «Навчай для України» та «Освіторії». Вважаю, що важливо ділитися своїм досвідом, напрацюваннями, методиками й практиками з іншими колегами, адже, як казав Григорій Савович Сковорода, «...незрівнянно більша радість збирати мед, аніж його споживати. До сього ми народжені і будемо такі, доки не помремо».

Як Ви працюєте під час війни? Які виклики стали для Вас найважчими?

Моя робота в школі розділилася на два періоди: ДО повномасштабного вторгнення і ПІСЛЯ. І це не лише про загальнонаціональну трагедію. Це й особисте. Мій найкращий партнер, колега, однодумець і підтримка в усіх проєктах — мій чоловік Рудніцький Олександр

Актуальне інтерв'ю

Петрович. Він також вчитель, і ми працювали з ним в одній школі, щоранку разом йшли і разом повертали-ся додому, знали всіх дітей на імена, планували грандіозні шкільні проекти й успішно проводили їх, як-от: загальношкільні флешмоби, спортивні змагання, велопробіги та багато всього іншого. За підтримки директора, заступників, колег-ентузіастів, серця яких б'ються в унісон із запитами учнівства, наш навчальний заклад став осередком розвитку особистості. Але зараз мій чоловік — військовий...

Кожен і кожна з нас пам'ятає день 24 лютого 2022 року. Ми прокинулися від повідомлення директора в чаті: «У ліцей сьогодні не приходить». У соцмережах прочитали: «Війна!», а вже о 10-ій ранку чоловік уже складав рюкзак — він був мобілізований у перший день війни. Ті жахливі перші дні я разом з колегами-вчителями перебувала в ліцеї; ми плели маскувальні сітки, збирали допомогу внутрішньо переміщеним особам, розміщували і поселяли людей, які втікали від війни, чергували в пунктах і надавали допомогу.

Як війна змінила Ваше ставлення до освіти?

У ці страшні часи, перші дні повномасштабного вторгнення я дуже сильно почала поважати освіту й переоцінювати її вплив на формування особистості. Вважаю, що освіта розвивалася правильно, бо виховала покоління, готове захищати країну. Мої найстарші учні — це дорослі люди віком 40+. Вони першими взяли до рук зброю і пішли захищати свою рідну землю. Якось їхала потягом з Києва, і серед пасажирів був колишній учень — мужній чоловік, який повертався з війни. І він, упізнавши мене, сказав: «Важко вам тепер з дітьми! Дуже важко. Я тепер розумію вчителів».

Я дивилася на нього, і мені хотілося цілувати йому руки, розбиті від важкої праці. Ми їх навчали, значить, усе робимо як слід.

Імена наших випускників закарбовані на меморіальних дошках на стіні ліцею, бо вони загинули, захищаючи рідну країну. І ми всі перед ними, їхніми дітьми, їхніми рідними — у неоплатному боргу...

Як Ви живете нині? Що робите? Що тримає Вас?

Поступово наш навчальний заклад повернувся до очної форми навчання, але ця робота має інші напрямки й інші сенси. Частина дітей разом із батьками покинула країну, інші приїхали із тимчасово окупованих територій, зон бойових дій тощо. Ми змінилися, і навіть після Перемоги будемо працювати по-іншому. Усе, що я вмію — це навчати і навчатися. Тому намагаюся це зробити якісно. Навчати української мови, цінувати своє — українське, оцінювати себе у світовому масштабі через кращі зразки світового письменства, переосмислити історію, цінувати культуру, розвивати самобутність.

Я переконана, що наше завдання — правильно і сенсово передати основні ціннісні орієнтири в націтво-

ренні. Зростає нове покоління людей — поствоєнного періоду. Вони повинні відчувати себе співтворцями Перемоги, вони мають відчувати свою значимість у творенні нашої спільної справи, бо як сказав Кіт Інжир: «Перемога — наш спільний проєкт».

У нас у ліцеї є ініціативна група вчителів, ми з колегами системно проводимо волонтерську діяльність. Ми переконані, що діти мають допомагати не лише через фінансові донати батьків, а й самостійно. Разом з учнями й ученицями плели сітки, виготовляли окопні свічки, писали листи тощо. Варто відзначити провідну роль учнівського самоврядування. У тандемі з моєю колегою і подругою, психологинею школи Іриною Савель координуємо волонтерський напрямок у роботі з підлітками. Силами учнівства проведено кілька шкільних ярмарків та лотерей, на яких зібрано значні суми коштів. Наприклад, проєкт «У лотерею граємо — ЗСУ допомагаємо» зорганізований під нашим координуванням, але переважно силами учнів старших класів, а в загальноліцейному спортивному забігу «Я біжу за ЗСУ» взяли участь не лише учні, але й учителі, технічні працівники, батьки та родичі. Коли мова йде про підготовку до заходів, то ми намагаємося віддати ініціативу дітям, нехай самі роблять значну частину роботи. Таким чином вони

відчують власну значимість та відповідальність перед громадськістю.

Маємо два 3-D принтери, тому наш волонтерський центр бере участь в проєкті «Армія-друк», учні під керівництвом вчителів передають «подарунки» від нашого закладу, адже розуміємо, наскільки важливо бути поряд із ЗСУ.

Усі донати ми спрямовуємо на допомогу військовим — батькам учнів, нашим випускникам, вчителям, які зараз у лавах ЗСУ. Діти мають розуміти, що варто вміти дякувати за радість свята, за відносно спокійне дитинство, за право жити у вільній країні. Любити Україну — і плекати лють до ворогів. Лейтмотивом цієї тези є слова українського гурту Kozak System:

*Українське сонце зійшло,
Хай яскраво світить воно!
Дорого заплачено —
Ми їх не пробачимо.*

Для мене провідним є патріотичне виховання. Вважаю, що це моя найголовніша місія — виховувати патріотів, вірних синів і дочок України. Обов'язково проводжу всі відзначення визначних й пам'ятних дат, підсвічую історичні паралелі. Обов'язково відзначаємо День Збройних сил України, День Соборності, Шевченківські дні тощо.

Я вірю, що незабаром настане переможний мир і ми знову проводитимемо багато цікавих і розважальних заходів і спортивних свят разом з моїм найкращим партнером і колегою, який сьогодні в однострої воїна ЗСУ. Я вірю в українську освіту, я знаю, що освіта — це ми, і ніхто, крім нас. Тому часто співаю разом з учнями пісню-гімн українських націоналістів: «Бо плач не дав свободи ще нікому, а хто борець — той здобуває світ».

Учителька Наталія Рудницька з учнями Кам'янець-Подільського ліцею № 17